

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 76/03-89

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho na neverejnom zasadnutí 27. augusta 2003 prerokoval prijatú sťažnosť maloletého E. S., zastúpeného matkou Ľ. S., a Ľ. S., obaja bytom B., zastúpených ustanovenou právnou zástupkyňou advokátkou JUDr. Š. U., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 275/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 275/99 p o r u š i l právo maloletého E. S., zastúpeného matkou Ľ. S., a Ľ. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 275/99 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Maloletému E. S., zastúpenému matkou Ľ. S., a Ľ. S. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume po 50 000 Sk (slovom päťdesiat'tisíc slovenských korún) každému osobitne, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť Ľ. S. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia maloletého E. S., zastúpeného matkou Ľ. S., a Ľ. S. v sume 14 176 Sk (slovom štrnásťtisícstosedemdesiatšesť slovenských korún) advokátke JUDr. Š. U., Advokátska kancelária, B.

5. Okresný súd Bratislava V je p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 14 176 Sk (slovom štrnásťtisícstosedemdesiatšesť slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 76/03-65 z 2. apríla 2003 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s'ťažnosť maloletého E. S., zastúpeného matkou Ľ. S., a Ľ. S., obaja bytom B. (ďalej len „s'ťažovatelia“, resp. „s'ťažovateľka“ a „s'ťažovateľ“), vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej

lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 275/99 týkajúcom sa náhrady škody spôsobenej zdravotníckym zariadením ublížením na zdraví.

Vyššie citovaným uznesením ústavný súd vyhovel aj žiadosti sťažovateľov a ustanovil im za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokátku JUDr. Š. U., Advokátska kancelária, B.

V rámci prípravy ústneho pojednávania sa na základe žiadosti ústavného súdu k opodstatnenosti prijatej sťažnosti (ďalej len „sťažnosť“) písomne vyjadrili obaja účastníci konania: Okresný súd Bratislava V, zastúpený jeho podpredsedom, vyjadrením č. Spr 2026/1 z 30. apríla 2003 a sťažovateľa, zastúpení svojou právnou zástupkyňou, stanoviskom z 26. mája 2003.

Okresný súd vo vyjadrení k opodstatnenosti prijatej sťažnosti uviedol, že zákonná sudkyňa v roku 2002 z dôvodu svojej choroby často čerpala dovolenku a bola práceneschopná (zomrela 20. februára 2003) a že „... Vzhľadom na chýbajúci počet sudcov na tunajšom súde nebolo oddelenie JUDr. Ch. prerozdelené. Po získaní sudcu vo výberovom konaní oddelenie bolo od 1. 4. 2003 pridelené novému zákonnému sudcovi, ktorý bude vo veci procesne postupovať v záujme rýchleho prejednanía veci“. Okresný súd konštatoval, „...že prietahy v konaní zo strany súdu neboli subjektívneho charakteru, súd vo veci konal v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Nečinnosť súdu v konaní, ktorá nastala koncom roku 2002, bola spôsobená chorobou zákonného sudcu, pričom na vysokú zaťaženosť tohto sudcu i sudcov tunajšieho súdu nemožno nečinnosť súdu v trvaní 4 mesiacov považovať za prietah v konaní“.

Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu chronologicky popísala priebeh úkonov súdu a konštatovala, že „...Nečinnosťou súdu a vyššie uvedenými prietahmi v predmetnej veci nesporne došlo k porušeniu práva žalobcov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6

ods. 1 dohovoru. Vzniknuté priedahy nemožno zdôvodniť tým, že Okresný súd Bratislava V vzhľadom na chýbajúci počet sudcov nemohol oddelenie JUDr. Ch. prerozdeliť. Spravovací poriadok dával predsedovi súdu s prihliadnutím ... na závažnosť podanej žaloby a dĺžky konania možnosť urobiť opatrenia, aby sa tak značným priedahom predišlo“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu dotknutého súdneho spisu.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovatelia sú žalobcami v občianskom právnom spore o úhradu škody z ublíženia na zdraví vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 275/99, v ktorom sú odporcami zdravotnícke zariadenia, ktoré podľa tvrdenia sťažovateľov svojimi neodbornými liečebnými zásahmi spôsobili trvalé zdravotné následky maloletého sťažovateľa.

Sťažovatelia podali na okresnom súde žalobu 15. júna 1999 proti Nemocnici s poliklinikou sv. Cyrila a Metoda Bratislava (ďalej len „žalovaná č. 1“) a po získaní informácie, že rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) z roku 1997 po zániku Nemocnice s poliklinikou Staré Mesto - Bratislava jej záväzky prebrala Fakultná nemocnica s poliklinikou akademika L. Déreza Bratislava, sťažovatelia 8. septembra 1999 rozšírili žalobu aj na túto nemocnicu (ďalej aj „žalovaná č. 2“).

Dňa 2. decembra 1999 bola okresnému súdu doručená informácia z ministerstva zdravotníctva, legislatívnoprávnej sekcie (č. k. SZP-237/99 z 22. novembra 1999), že po zániku Nemocnice s poliklinikou Staré Mesto – Bratislava prešli jej práva a záväzky na Fakultnú nemocnicu s poliklinikou akademika L. Déreera Bratislava.

Podaním z 24. januára 2000 žiadali sťažovatelia okresný súd, aby vo veci konal.

Po nahliadnutí právnej zástupkyne sťažovateľov 14. februára 2000 do súdneho spisu požiadala sťažovateľka 1. marca 2000 okresný súd o doručenie žaloby žalovanej č. 2 a vyjadrenia žalovanej č. 1 k žalobe jej (svojej) právnej zástupkyne.

Okresný súd požiadal 13. júla 2000 ministerstvo zdravotníctva o zaslanie zriaďovacej listiny Fakultnej nemocnice s poliklinikou akademika L. Déreera Bratislava a o oznámenie, či táto nemocnica má právnu subjektivitu.

Ministerstvo zdravotníctva 30. júla 2000 doručilo okresnému súdu požadovanú listinu a oznámilo, že Fakultná nemocnica s poliklinikou akademika L. Déreera má právnu subjektivitu (rozhodnutím ministerstva zdravotníctva zo 17. júla 1998 bola Dérerova nemocnica s poliklinikou Bratislava premenovaná na Fakultnú nemocnicu s poliklinikou akademika L. Déreera a rozhodnutím z 21. marca 2000 bola dňom 1. júla 2000 vyčlenená detská klinika z Fakultnej nemocnice s poliklinikou akademika L. Déreera a začlenená do Nemocnice s poliklinikou sv. Cyrila a Metoda, Petržalka, Antolská 2, Bratislava, pričom za práva a záväzky do 30. júla 2000 zodpovedá Fakultná nemocnica s poliklinikou akademika L. Déreera).

Právna zástupkyňa sťažovateľov 25. septembra 2000 uplatnila náhradu škody voči obom žalovaným a žiadala vo veci konať.

Sťažovateľka 26. septembra 2000 písomne súhlasila, aby zdravotná dokumentácia jej maloletého syna bola doručená z Fakultnej nemocnice s poliklinikou akademika L. Dérera okresnému súdu.

Vzhľadom na nebezpečenstvo uplynutia skartačných lehôt požiadala sťažovateľka 27. septembra 2000 okresný súd o vydanie rozhodnutia na zabezpečenie písomného dôkazného materiálu potrebného pre znalecké dokazovanie (zdravotnej dokumentácie jej syna), resp. o vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd uznesením č. k. 11 C 275/99-04 z 12. februára 2001 návrh sťažovateľov na rozšírenie žaloby na žalovanú č. 2 zamietol.

Sťažovateľka 9. marca 2001 žiadala urýchlene rozhodnúť o jej návrhu z 27. septembra 2000. V ten istý deň napadla uznesenie z 12. februára 2001 odvolaním. Sťažovateľka 10. mája 2001 urgovala predloženie jej odvolania Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). V reakcii na to okresný súd požiadal sťažovateľku o predloženie dokladu o doručení odvolania, čo sťažovateľka preukázala 28. mája 2001 a následne aj 4. júna 2001 náhradnou doručenkou z 9. marca 2001. Okresný súd 13. júna 2001 postúpil súdny spis s odvolaním krajskému súdu.

Dňa 13. februára 2002 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu č. k. 17 Co 231/01-132 zo 17. decembra 2001, ktorým bolo zmenené prvostupňové rozhodnutie tak, že Fakultná nemocnica s poliklinikou akademika L. Dérera bola pripustená do konania ako žalovaná č. 2.

Okresný súd 8. apríla 2002 požiadal žalovanú č. 2 o predloženie časti zdravotnej dokumentácie maloletého syna sťažovateľky.

Sťažovateľka po nahliadnutí do súdneho spisu (8. apríla 2002) písomne upozornila (11. apríla 2002) okresný súd, že uznesenie krajského súdu doteraz nedoručil žalovanej č. 2,

ale omylom dvakrát žalovanej č. 1. Súčasne žiadala zabezpečiť v podaní konkretizované zdravotné dokumenty.

Žalovaná č. 2 poslala okresnému súdu 22. apríla 2002 fotokópie dostupných lekárskejších vyšetrení syna sťažovateľky.

Okresný súd 29. apríla 2002 vytýčil termín pojednávania na 3. júl 2002. Na tomto pojednávaní konanom za prítomnosti oboch sťažovateľov, ich právnej zástupkyne, žalovaných č. 1 a č. 2, ako aj ich právnych zástupcov bola vypočutá sťažovateľka (prednes doručila aj písomne). Žalované č. 1 a č. 2 namietali nedostatok svojej pasívnej legitímácie. Pojednávanie bolo odročené na 16. september 2002.

Okresný súd 9. júla 2002 požiadal žalovanú č. 2 a aj Zdravotné stredisko Petržalka o predloženie zdravotnej dokumentácie maloletého, resp. o pôrodopis jeho matky.

Zdravotné stredisko Petržalka 15. júla 2002 oznámilo, že z dôvodu písomného nesúhlasu sťažovateľky nemôže vydať požadované. Sťažovateľka udelila súhlas na vydanie zdravotnej dokumentácie len pre potreby súdom ustanoveného znalca.

Žalovaná č. 2 oznámila 18. júla 2002 okresnému súdu, že mu môže poskytnúť len výpisky zo zdravotnej dokumentácie sťažovateľa, a to na písomné otázky súdu.

Právna zástupkyňa sťažovateľov predložila 15. júla 2002 súdu písomné znenie výpovede sťažovateľky na pojednávaní konanom 3. júla 2002, ktoré doručila tiež žalovaným.

Pojednávanie konané 16. septembra 2002 za prítomnosti sťažovateľky, jej právnej zástupkyne a právnych zástupcov žalovaných bolo odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania.

Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním z 13. februára 2003 doplnila (upravila) nepresnosti v písomnej výpovedi sťažovateľky z 15. júla 2002 a žiadala doručiť uznesenia o nariadení znaleckého dokazovania.

Súdny spis sp. zn. 11 C 275/99 bol doručený 7. mája 2003 ústavnému súdu a vrátený späť okresnému súdu 29. mája 2003.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, ... môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konať“.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).“

Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...).“

V petite svojej sťažnosti sťažovatelia žiadajú vyslovenie porušenia vyššie označených základných práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázanie okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prieťahov a priznanie

primeraného finančného zadostučinenia vo výške po 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún) pre každého z nich.

Ani napriek urgenciám sťažovateľky a podanej sťažnosti na prieťahy v konaní v zmysle príslušných ustanovení zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov k náprave nedošlo.

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98). Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie vecí v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosti vecí“, ústavný súd aj v predmetnom prípade bral do úvahy skutkový stav vecí a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) vecí.

Predmetom konania na Okresnom súde Bratislava V vo veci vedenej po sp. zn. 11 C 275/99 je rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej maloletému sťažovateľovi na zdraví postupom zdravotníckeho zariadenia, v dôsledku ktorého bol uznaný za zdravotne ťažko postihnutého.

Ústavný súd zo skutočností uvádzaných okresným súdom ani z obsahu spisu nezistil v doterajšom priebehu konania (t. j. pred započatím znaleckého dokazovania) žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver takej zložitosti posudzovanej veci, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť, resp. odôvodniť jej doterajší zdlhavý priebeh konania.

2. Pokiaľ ide o „správanie“ sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä na skutočnosť, že v predmetnom konaní sa rozhoduje o náhrade škody spôsobenej na zdraví dieťaťa liečebným postupom zdravotníckeho zariadenia a jeho trvalým negatívnym následkom na zdravotný stav tohto dieťaťa a v dôsledku neho (ním vyvolanými) zvýšenými nárokmi na jeho ošetrovanie.

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a k nej pripojených písomných dokumentov, z obsahu súdneho spisu okresného súdu a zo stanovísk účastníkov konania ústavný súd konštatoval zbytočné priet'ahy v konaní spôsobené okresným súdom, ktorý nevykonal žiadne úkony (resp. úkony smerujúce k rozhodnutiu v merite veci) v období:

- od 8. septembra 1999, keď sťažovatelia navrhli prijať do konania na strane žalovaných Fakultnú nemocnicu s poliklinikou akademika L. Dérera, do 13. júla 2000, keď sa okresný súd informoval na ministerstve zdravotníctva o právnej subjektivite tohto zdravotníckeho zariadenia (jediný úkon súdu v tomto období), t. j. v trvaní vyše 10 mesiacov;

- od 30. júla 2000, keď ministerstvo zdravotníctva doručilo okresnému súdu požadovanú listinu, do 12. februára 2001, keď okresný súd uznesením návrh sťažovateľov na rozšírenie žaloby na žalovanú č. 2 zamietol, t. j. vyše 6 mesiacov;

- taktiež vytýčenie prvého pojednávania vo veci až 3. júla 2002, t. j. po uplynutí vyše 3 rokov od podania žaloby, vzhľadom na povahu veci bez toho, aby ústavný súd posudzoval účelnosť jednotlivých úkonov okresného súdu, nesvedčí o takej činnosti okresného súdu, ktorá by bola zameraná na odstránenie právnej neistoty sťažovateľov a ktorá by smerovala ku rozhodnutiu vo veci samej.

Vyššie uvedený postup okresného súdu spôsobujúci zdĺhavosť namietaného konania nevykazoval podľa názoru ústavného súdu znaky plynulého a efektívneho konania a bol teda konaním so zbytočnými priet'ahmi.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že s ohľadom na okolnosti danej veci pri skúmaní priet'ahov neprihliadol na obdobie nečinnosti okresného súdu počas dovolenky a práceneschopnosti zákonnej sudkyne od 22. júla 2002 až do 20. februára 2003. Inak však obranu okresného súdu spočívajúcu vo vysokom nápade vecí a v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou priet'ahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 18/98, II. ÚS 52/99) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

Z týchto dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

V nadväznosti na tento výrok ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Vzhľadom na ustanovenie čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, je treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť deň doručenia rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali z dôvodu v sťažnosti konkretizovanej „utrpenej nemajetkovej ujmy“ priznanie primeraného finančného zadosťučinenia spolu vo výške 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. I. ÚS 15/02). Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd z ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde a s prihliadnutím na všetky okolnosti zakladajúce namietané porušenie označeného práva, ako aj na predmet sporu v napadnutom občianskoprávnom súdnom konaní (náhrada škody spôsobenej na zdraví dieťaťa – pozri bod 1 tejto časti) uznal podľa zásad spravodlivosti za odôvodnené priznať sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie v plnom nimi požadovanom rozsahu, a to vo výške 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), t. j. po 50 000 Sk pre každého z nich.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej služby, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia a vypracovanie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu, ním ustanovenej právnej zástupkyňi sťažovateľov. Výšku odmeny pri zohľadnení skutočnosti, že išlo o zastupovanie dvoch sťažovateľov, stanovil podľa ustanovení § 13 ods. 8, § 16, § 17 ods. 2, § 18 s aplikáciou § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb spolu vo výške 14 176 Sk (podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok roku 2002 bola priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 12 811 Sk, teda odmena za jeden úkon krátená o 20 % je 3 416 Sk a režijný paušál je 128 Sk). Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je odôvodnená aplikácia ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, že požadovaná náhrada trov právneho zastúpenia zodpovedá platným právnym predpisom.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľom právneho zástupcu na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť ustanovenému právnemu zástupcovi trovy právneho zastúpenia.

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet ústavného súdu do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2003